

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS,
SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS
VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ TARNYBINĖS ETIKOS
K O D E K S A S**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos Savivaldybės kontrolieriaus, savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos (toliau SKAT) valstybės tarnautojų tarnybinės etikos kodeksas (toliau Kodeksas) nustato SKAT valstybės tarnautojų (toliau Tarnautojų) veiklos ir elgesio principus ir reikalavimus Tarnautojams, reglamentuoja Tarnautojų elgesį atliekant pareigas SKAT ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku.

2. Visi Savivaldybių kontrolieriai, SKAT Tarnautojai privalo laikytis ir nepažeisti šio Kodekso.

3. Kodeksas parengtas vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu, Valstybės tarnybos, Viešojo administravimo, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymais, Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) patvirtintu Etikos kodeksu, Tarptautinės buhalterių federacijos (IFAC) patvirtintu Buhalterių profesionalų etikos kodeksu, kitais teisės aktais.

4. Kodekso uždaviniai:

4.1. reglamentuoti Savivaldybės kontrolieriaus, SKAT Tarnautojų tarnybinio ir profesinio elgesio reikalavimus bei specialiuosius profesinės etikos principus ir reikalavimus, kurių turi laikytis Tarnautojai, vykdydami teisės aktuose nustatytas funkcijas ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku;

4.2. užtikrinti, kad savivaldybės Kontrolės ir audito veikla būtų atsakinga, veiksminga ir patikima, nekeltų abejonių visuomenei dėl jos teisėtumo ir nešališkumo;

4.3. užkirsti kelią atsirasti bei plisti korupcijai SKAT;

4.4. užtikrinti, kad Savivaldybės kontrolierius ir SKAT Tarnautojas atliktų pareigas ne savanaudiškais tikslais, o tarnautų visuomenei ir valstybei;

4.5. suderinti Savivaldybės kontrolieriaus ir SKAT Tarnautojų privačius ir viešuosius interesus;

4.6. padėti Savivaldybės kontrolieriui ir SKAT Tarnautojui išvengti konfliktų su audituojamo subjekto vadovais ir darbuotojais;

4.7. apsaugoti Savivaldybės kontrolierių ir SKAT Tarnautoją nuo šališkų veiksmų, galinčių pakenkti autoritetui, jų reputacijai.

5. Pagrindinės sąvokos:

5.1. **Diskreditavimas** – tokie Tarnautojo veiksmai, kurie visuomenės akyse akivaizdžiai kenkia savivaldybės kontrolieriui ir SKAT autoritetui, griauna pasitikėjimą ja, kompromituoja.

5.2. **Interesų konfliktas** – situacija, kai Tarnautojas atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar vykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais;

5.3. **Privatūs interesai** – Tarnautojo (ar jų artimų giminių, ar šeimos narių) asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos jų priimamiems sprendimams atliekant pareigas.

5.4. **Tarnybinės etikos pažeidimas** – tokia Tarnautojo veika (veikimas ar neveikimas), kuri pažeidžia šiuo Kodeksu nustatytus tarnybinės etikos reikalavimus, profesinės etikos principus, kituose teisės aktuose nustatytus veiklos etikos principus ir diskredituoja savivaldybės kontrolieriaus ir SKAT autoritetą;

5.5. **Tarnybinės etikos reikalavimai** – šio Kodekso nustatytos elgesio taisyklės, atitinkančios tarptautinius standartus ir privalomos Tarnautojams, atliekantiems profesines ir tarnybines pareigas.

5.6. **Auditas** – tai finansinis ir veiklos auditas, atliekamas savivaldybės kontrolės ir audito institucijos valstybės tarnautojų audituojamuose subjektuose pagal audito reikalavimus.

5.7. **Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai** – savivaldybės kontrolierius, savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojai, atliekantys auditą ir pagal pareigas turintys viešojo ar vidaus administravimo įgaliojimus pavaldiems ar nepavaldiems asmenims.

5.8. **Viešieji interesai** – visuomenės suinteresuotumas, kad asmenys, dirbantys valstybės tarnyboje, visus sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai.

II. BENDRIEJI TARNYBINĖS ETIKOS REIKALAVIMAI TARNAUTOJUI

6. Tarnautojas, atlikdamas savo tarnybines pareigas, privalo:

6.1. griežtai laikytis pagrindinių valstybės tarnautojų veiklos etikos principų, nustatytų Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, šiame Kodekse ir kituose teisės aktuose nustatytų tarnybinės etikos principų ir taisyklių;

6.2. sąžiningai, dorai, nepriekaištingai ir atsakingai atlikti pareigas, nustatytas Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais;

6.3. elgtis nesavanaudiškai ir taip, kad būtų naudinga visuomenei ir valstybei;

6.4. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, laikytis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų;

6.5. informuoti tiesioginį vadovą apie iškilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą bei nusišalinti nuo dalyvavimo tolesnėje sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo procedūroje;

6.6. nedaryti įtakos ne įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka kitiems savivaldybės kontrolės ir audito institucijos valstybės tarnautojams dėl jų atliekamo darbo;

6.7. nepažeisti žmogaus teisių ir orumo, susilaikyti nuo komentarų ir viešo požiūrio reiškimo religiniais, rasiniais, nacionaliniais, seksualinės orientacijos, socialinės padėties, partiniais klausimais;

6.8. savo elgesiu ir išvaizda tarnyboje ir laisvalaikiu nediskredituoti savivaldybės kontrolės ir audito institucijos valstybės tarnautojo ir institucijos vardo, rodyti pavyzdį kitiems, laikytis visuotinai priimtų dorovės normų;

6.9. nepiktnaudžiauti alkoholiu, nevartoti psichotropines ar narkotines medžiagas ne gydymosi tikslams;

6.10. laikytis valstybinės kalbos reikalavimų, raštvedybos, dokumentų rengimo ir įforminimo taisyklių.

III. SPECIALIEJI PROFESINĖS ETIKOS REIKALAVIMAI TARNAUTOJUI

7. Savivaldybės kontrolės ir audito institucijos valstybės tarnautojas, atlikdamas auditą ir viešojo administravimo funkcijas, turi vadovautis šiais pagrindiniais profesinio elgesio principais:

7.1. nepriklausomumo;

7.2. teisėtumo

7.3. viešumo;

7.4. objektyvumo;

7.5. profesionalumo.

8. Tarnautojas, vadovaudamasis nurodytais principais, privalo:

8.1. laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, duotos priesaikos, valstybinio audito reikalavimų ir kitų įstatymų bei teisės aktų;

8.2. elgtis nepriekaištingai, būti sąžiningas, nemeluoti ir nemoralizuoti, dirbant ar bendraujant su audituojamų subjektų darbuotojais, savo elgesiu nekelti audituojamų subjektų darbuotojams įtarimų ir neduoti pagrindo priekaištams bei nepasitikėjimui;

8.3. nepasiduoti subjekto darbuotojų, kuriame atliekamas valstybinis auditas, ir kitų suinteresuotų asmenų spaudimui ir įtakai, atsisakyti daiktinių ir piniginių dovanų, kurios gali, ar galėtų daryti įtaką jo nepriklausomumui ir sąžiningumui;

8.4. būti politiškai neutralus, susilaikyti nuo viešo savo politinių įsitikinimų reiškimo, neužsiimti agitacija, darbo metu nedalyvauti politinių partijų ir kitų politinių organizacijų veikloje, o taip pat rekomenduojama nedalyvauti ir ne darbo metu;

8.5. vengti bet kokių galimų interesų konflikto;

8.6. vengti ryšių su audituojamo subjekto darbuotojais, kurie gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą;

8.7. nesinaudoti tarnybine padėtimi savo asmeniniams reikalams, vengti ryšių, dėl kurių kiltų korupcijos rizika ir kurie galėtų sukelti abejonių dėl objektyvumo ir nepriklausomumo;

8.8. surinką informaciją apie audituojamą subjektą, naudoti tik ataskaitai rengti bei kitiems įpareigojimams vykdyti;

8.9. audito proceso metu išklausti visus, norinčius pareikšti savo nuomonę, būti visiems vienodai dėmesingas ir reiklus;

8.10. būti teisingas ir nešališkas, laikytis audito ir etikos reikalavimų;

8.11. gilintis į atliekamų auditų esmę, vengti skubotumo ir paviršutiniškumo, tačiau nevilkinti audito proceso;

8.12. išvadas, rekomendacijas ir sprendimus pagrįsti tik tais įrodymais, kurie yra surinkti pagal audito reikalavimus;

8.13. neiškraipyti informacijos audito darbo dokumentuose, ataskaitose ir finansinio audito išvadoje;

8.14. gerbti asmenis ir institucijas, su kuriais bendraujama, vengti familiarumo, būti kantrus ir mandagus;

8.15. neatskleisti informacijos, gautos atliekant auditą, tretiesiems asmenims nei raštu, nei žodžiu, išskyrus tuos atvejus, kai, vadovaujantis atitinkamais įstatymais, vykdomi kontrolės įsipareigojimai;

8.16. saugoti valstybės ir tarnybos paslaptis, nesinaudoti ir neleisti naudotis tarnybine ar su Tarnyba susijusia riboto naudojimo informacija kitokia tvarka ir mastu, nei nustato įstatymai ar kiti teisės aktai;

8.17. profesionaliai taikyti valstybinio audito reikalavimus, buhalterinės apskaitos ir finansų valdymo standartus;

8.18. gerai išmanyti konstitucinius, teisinius ir institucinius principus bei standartus, susijusius su audituojamo subjekto veikla;

8.19. apdairiai ir rūpestingai planuoti kiekvieną auditą, rinkti ir vertinti audito duomenis (įrodymus) bei rengti ataskaitas ir išvadas;

8.20. būti pasirengus sudėtingoms situacijoms ir pastebėti vidaus kontrolės silpnąsias vietas, pažeidimus apskaitos dokumentuose, klaidas bei neįprastus sandorius arba rezultatus, atskleisti klastojimus, netinkamas išlaidas, nesankcionuotus veiksmus, išikvojimą, kompetencijos trūkumą arba nesąžiningumą;

8.21. nuolat atnaujinti profesines žinias, kelti kvalifikaciją, tobulinti įgūdžius, reikalingus tarnybinėms pareigoms atlikti.

9. Tarnautojui draudžiama atlikti auditą, jeigu jis yra:

9.1. asmeniškai suinteresuotas audito rezultatais;

9.2. susijęs šeimyniniais, artimos giminystės arba svainystės ryšiais su audituojamo subjekto administracijos vadovu, vyriausiuoju finansininku (buhalteriu), tarybos ar valdybos nariais;

9.3. buvęs audituojamo subjekto darbuotojas ir nuo darbo santykių pabaigos yra praėję mažiau kaip 1 metai;

9.4. audituojamo subjekto akcininkas arba nuo akcijų perleidimo yra praėję mažiau kaip 3 metai;

9.5. gavęs iš audituojamo subjekto paskolą ar turi kitų finansinių įsipareigojimų audituojamam subjektui;

9.6. veikiamas kitų sąlygų, galinčių turėti įtakos jo nepriklausomumui.

10. Tarnautojas privalo raštu atsisakyti vykdyti pavedimą ir atlikti auditą, jeigu yra 16 punkte nurodytų aplinkybių.

11. Tarnautojui taip pat draudžiama:

11.1. naudoti informaciją, gautą atliekant auditą, savo ar kitų naudai, naudotis šia informacija kaip priemone pakenkti kitiems;

11.2. skelbti atlikto audito duomenis, kol nepasirašyta audito ataskaita, atskleisti tretiesiems asmenims riboto naudojimo informaciją;

11.3. konsultuoti audituojamo subjekto darbuotojus su atliekamu auditu nesusijusiais klausimais;

11.4. dalyvauti audituojamam subjektui priimant sprendimus arba pritarti jų priėmimui klausimais, nesusijusiais su atliekamu auditu.

IV. SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS TARNAUTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

12. Tarnautojų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami mandagumu, taktiškumu, sąžiningumu, draugiškumu ir pasitikėjimu.

13. Tarnautojai privalo laikytis solidarumo su savo kolegomis, ginti juos nuo nepagrįstos kritikos ir netinkamos įtakos.

14. Tarnautojas privalo susilaikyti nuo viešų pasisakymų ar svarstymų apie kolegų atliekamus auditus ir veiksmus, apie kitų pareigūnų asmenybę ir jų kompetenciją.

15. Tarnautojų ir vadovų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami abipuse pagarba, geranoriškumu bei aktyvia pagalba.

16. Tarnautojas privalo nevykdyti tiesioginio vadovo pavedimo, jei pavedimas verčia pažeisti įstatymus ir šį Kodeksą. Apie tokį pavedimą pranešama aukštesnei institucijai.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Tais atvejais, kai Tarnautojo elgesys nereguliuojamas šio Kodekso nuostatomis, jis privalo laikytis Valstybės tarnybos įstatymu nustatytų etikos principų ir taisyklių, savivaldybės kontrolės ir audito praktikoje susiformavusių tradicijų, kurių turinys atitinka bendrus etikos ir moralės principus.